

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMTRU NEDA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Putere biruitoare

(+) Singura putere mereu biruitoare: iubirea creștinește apostolică. Dragostea aceea care, corba Apostolului, îndelung rabdă, se milostivește, nu pismuiește, nu se semește, nu caută ale sale, nu gândește răul, se bucură de adevăr; toate le nădăjduiește, toate le rabdă, și niciodată nu cade. Puterii acesteia nimic nu-i poate sta până în sfârșit împotrivă, afară de încremenirea pe veci, în ură, a răutății diabolice.

Departa, de noi însă gândul de a colinda prin veacuri s'adunăm munși de pietre scumpe pentru a ridica vre-un nou templu mareș în cinstea acestei odrăsliri evanghelice, alături de cele închinare ei de-un Uhlhorn, Harnack, Rogacci, Sertillanges, și atâția alții. Pretenția noastră e mult mai redusă: ne oprim la — cum să-i zicem? — un fapt divers din lumea apostoliei misionare de azi. Prins și privit în ansamblul strădaniilor asemuitoare, capătă, pe lângă splendoarea-i morală intrinsecă, și un adânc și mult grăitor tâlc practic. Faptul e următorul: Părinții Albi ai card. Lavignerie, cari se ostenesc cu vestirea Cuvântului în teritoriul misionar african Ruanda-Urundi, au isbutit s'aducă în staulul bisericii lui Hristos, din Iunie 1932 până în Iunie 1933, nu mai puțin de douăzeci și șase de mii de băștinasi, crescuți în întunerecul și îmbăscala păgânismului celui mai abject. Se vin, așadar, cam 2166 convertiri la lună, respectiv 3 la ord. — Un record, vor zice statisticienii; o îngrămădire de minuni a grației, vor zice teologii.

Și au drept și unii și alții. Cu întregirea: conlucrând, din partea lor, cu harul de sus, din răspuțeri, și Părinții Albi, trimișii Bisericii. Pe bătrâmul răboaielor și cuceririlor duhovnicești totul atârna dela osârda într'adevăr apostolică, permanent luminată, imbibată, susținută și întărită din izvoarele grației. Calitățile naturale sunt de folos numai în măsura în care se încadrează în acest complex de cauze și forțe. Poți fi stăpân pe toate tainele rutinei sociale, și totuși nu vei câștiga pe nime pentru Hristos fără acel un singur lucru, care trebuie: suflet evanghelice caritativ. Funcționar respectat vei fi; apostol iubit și urmat, niciodată. Retor ascultat, și poate și laudat, da; stâlp de foc urmat, ba. Lauri vei secera, credință vie însă nu vei sămăna. Minunat manechin, dar slab ispravnic a tainelor Domnului.

Slujitorii altarelor române unite să ia aminte! Pentru a găsi întunerec de alungat și cumplite boale de vindecat, nu-i nevoie să meargă în Africa. Pot rămânea acasă, căci află din belug. Și să lupte, după lege, ca buni ostași ai împăratului Hristos, pentru stărpirea rețelilor ce-i împrejmuiesc din toate părțile. În casa și turma proprie chiar. Ca de vecinii, cari încă au lipsă de omul în stare să-i scoată la liman, nici să nu mai pomenim.

Calea: truda apostolului care iubește, nu cu vorba numai, ci cu fapta. Iar asta înseamnă: propovăduirea lui Pavel celui revenit dintr'al treilea ceriu; osteneala Mariei la Nazaret; sudoarele lui Isus și ale lui Iosif în atelierile dulgherului; slujba ingerilor pe pământ; lăpădarea de sino și căutarea preamării Tatălui în toate sărunțșurile vieții, ca și în lucrurile cele mari; divinul ce sfîntește ceace-i uman; e omenscul e slujește de materie divinului; — e lucrarea lui Dumnezeu însuși, care lucrează fără încetare, și totdeauna din dragoste.

Așa au lucrat sfinții, și au biruit. Așa au lucrat Părinții Albi în Ruanda-Urundi, și au biruit. Voi, de vom bătați aceleași căi, vom birui și voi. — Dar numai așa.

Calea catihetului

— Reflexii la felul practic de a frânge pâine celor mici —

de pr. IULIU ȘURANI

Spune un Sfânt părinte: Ars artium regimen animarum. A celor mari ca și a celor mici. Ba poate că pastorația ăstora din urmă e și mai grea decât a celorlalți, și mai cu răspundere. Pentru că viața ulterioară, de cele mai multe ori curge în alvia ce l-a fost croită dela început, în copilărie. Rândurile ce urmează vreau să fie puncte de orientare în greaua sarcină de modelator al sufletelor celor mici după tiparele Domnului.

1. Strămoșii noștri de pe meleagurile Tibrului bătrân ziceau: Ab Iovē principium. Românii încă au o vorbă veche: Totdeauna lucrul tău, să-l începi cu Dumnezeu.

Mănecând din aceste cuvinte un țintesc numai la faptul, că orele de religie trebuie să le începem și sfârșim totdeauna cu rugăciune. Atâta nu ajunge. Că preoși, cari citim de atâtea ori în rugăciunea amvonului: „că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorînd dela tine, Părintele luminilor“, — trebuie să facem mai mult. La fiecare liturghie trebuie să ne aducem aminte de școlarii noștri, să punem o părticică pe disc pentru ei, ca astfel truda noastră să aducă rod îmbelșugat.

2. Părintele Aloisiu Mechler în cartea sa: „Scrisori către un preot tânăr“, îl îndeamnă pe iubitul său Iosif, căruia-i sunt adresate scrisorile, să împărtășească cât de adeseori cu binecuvântarea preoțească pe școlarii săi: „Per invocationem B. Mariae V., ss. angelorum et patronorum vestrorum benedictat, custodiat et praeservet vos ab omni malo corporis et animae omnipotens Deus!“ Preoții fiind părinți sufletești ai copiilor, sunt împuterniciți să împartă binecuvântare tuturor. Copiii au dreptul special la ea de când Isus l-a binecuvântat pe cel ce în tovărășia mamelor lor venira să l-o cerșească. Și până când se va reglementa în chip unitar ceremonialul scurt al binecuvântării școlariilor, să o facem cel puțin în chip tacit, rostind formula dela sfârșitul sfintei liturghii.

3. Un principiu catehetic foarte însemnat este că preotul să nu se prezinte în fața copiilor nepregătit, ca să nu grăiască cuvinte de ale înțelepciunii omenești, ci „întru dreptate și întru curăția cea dumnezeiască“ (II Cor. 1, 12). „Explicarea nemălestrită și din inimă a învățaturii creștinești luminează și înțelepțește pe prunci“ (Ps. 118, 130), până când vorbirile mălestrite a înțelepciunii omenești vorbesc fără să folosească. Așa constată vestitul catihet Iosif Deharbe, preot din societatea lui Isus.

Mântuitorul nostru deși descoperă „cele ascunse din începutul lumii“, (Mt. 13, 35) totuși grăia toate „în asemănări poporului și

fără de asemănări nu le grăia lor“. Tot asemenea au făcut și apostolii învățați de Domnul. Despre ei zice sf. Grigorie cel Mare: „Ei purtau grijă foarte mare, ca popoarelor celor neînvățate să le predice lucruri ușoare de înțeles și potrivite priceperii lor, iară nu celea mai înalte și cele grele de înțeles“. (Moral. I. 17. c. 26). — Copiii cu adevărat sunt „popoare neînvățate“. Ne fiind ei în stare să primească hrană sufletească tare, trebuie să li-se dea laptele învățaturii creștinești, ca să crească întru mântuire. Această comunicare însă a adevărilor de credință și de morală nu se poate face fără o pregătire temeinică. „Cu mult mai ușor e a afla un predicator, care să fie în stare a ținea un discurs elocvent și strălucit decât un catihet, carele să țină o învățătură vrednică de laudă în toată privință. Așadar orice ușurință de-a cugeta și de-a grăi ar avea cineva dela fire, să fie firm convins că despre învățătura creștină nici când nu va grăi cătră prunci ori către popor cu rod pe seama sufletului, fără numai dacă se va pregăti prin multă încordare a minții. (Enciclica Papei Pius X din 15 April 1905).

4. Pregătirea catihetului din caz în caz, înainte de fiecare oră de religie, am putea-o numi: pregătire proximă. Este și o pregătire remotă, mai depărtată, care constă în *reimprospătarea principiilor pedagogice învățate mai demult*, sau peste tot în studierea chestiunilor pedagogice referitoare la catechizare. Ca să fie preotul bun catihet, nu-l de ajuns să fie burduf de carte. Nu-i de ajuns să știe Dogmatica și Morala la perfecțiune. Trebuie să știe și propune copiilor. Științele pedagogice au evoluat enorm ca metodă și sistem. Cu ele a ținut pas și Catechetica. Un preot necunoscător a nouilor principii — fie el de altfel ori cât de bun și venerabil — folosindu-se de metode vechi și perimate și sisteme anacronice, va osteni fără rezultat palpabil. — În lipsă de biblioteci private ori de împrumut, ziarele și revistele noastre ar trebui să trateze mai des și bine chestii catehetice.

5. Învățământul intuitiv nici odată n'a dat greș. Dacă e potrivit în științele profane, de ce n'ar fi potrivit și în religie? — La o școală primară, unde erau și romano-catolici, directorul îmi aduce o tecă zicând: „Vă puteți folosi și Știința Voastră de aceste mijloace intuitive. Pe tecă era scrisoarea nemțească: *Bibel-Taffel*. Erau vre-o 50 de tablouri biblice din ambele Testamente, foarte atractive, lucrate în culori, de mărime potrivită. Ce bine ar fi să fie provăzută fiecare școală cu astfel de tablouri. Munca catihetului ar fi pe jumătate ușurată.

Vezi bine că în acest punct ne lovim de

nepriceperea curatorilor și a poporenilor deopotrivă. Am încercat să capacitez pe un primcurator despre utilitatea acestor tablouri. Când era însă la adică, să facem comanda, îmi spunea cu o față acră: „Eu părinte aş face, dar strigă după mine oamenii, că cumpăr chipuri la popa”. Planul a căzut în baltă și intuiția am făcut-o și mai departe cu ilustrate sau cu câte un chip opac și mic din cutare carte.

6. Intre miloacele intuitive se consideră și *desemnul*. Părintele canonic dela Lugoj Dr. Nicolae Brânzeu într'un articol din revista sa: *Păstorul sufletesc*, care — durere — nu mai apare, militează foarte călduros pentru introducerea desemnului ca metodă ajutătoare la propunerea religioasă.

7. Ori care dintre noi a putut experia cum își așintesc copiii toată atențiunea atunci când le povestim *vre-o istorioară morală scurtă*. Stau în liniște. Nu se plictisesc. Oara nu le pare lungă. E adevărat, că istorioara și pildele nu sunt dovezi, dar ilustrează adevărurile în chip foarte atrăgător. Verba volant, exempla trahunt. În literatura noastră bisericească încă nu se găsesc adevărate magazine de exemple, cum sunt bunăoară în literatura germană cărțile lui Spirago. Se pare, că va trece încă multă apă pe Dunăre până vom avea și noi.

Progrese misionare. Grijă de căpetenie a urmașilor Sf. Petru a fost, în toată vremea, răspândirea credinței celei adevărate și câștigarea de cât mai multe suflete pentru ea. Miloacele sunt cunoscute: misionari-apostoli, devotați până la jertfirea vieții, cauzei lui Hristos. Cei mai mulți dintre aceștia, firește, europeni.

Mai nou s'a pus însă pond special pe o altă tactică misionară: cât mai mulți *misionari indigeni*, in partibus infidelium. Numai sub Benedict XV și Piu XI s'au înființat 360 seminarii pentru misionari, dând anual mai bine de 2000 neohirotoniți băștinași. Cu aceasta însă s'au lărgit extraordinar de mult posibilitățile de apostolie rodnică. De prezent celor 34.000 misionari albi le stau alătura, în opera evangheliizării și încreștinării ne-

murilor și triburilor colorate cele mai diferite, nu mai puțin de 20.000 preoți regulari și 17.000 de alți misionari (cei mai mulți dintre aceștia, se înțelege, mireni) indigeni. Și cu vremea e de prevăzut că balanța se va pleca aproape cu totul în favorul acestora.

Lumea creștină catolică apreciază și ajută și ea cu obolul său dezvoltarea lucrurilor în sensul acesta. După ultimele rapoarte oficiale în vreme ce daniile creștinătății europene pentru Opera Papală Misionară au scăzut dela 50 milioane la 47 $\frac{1}{4}$ milioane lire, cele pentru Opera Preoților Băștinași a crescut, în ultimul an, dela 8 $\frac{1}{2}$ la 9 $\frac{1}{4}$ milioane lire. Sumă, din care 2 $\frac{1}{2}$ milioane s'au eșalonat exclusiv pentru ridicarea de noul seminarii în 23 teritorii misionare.

Arătările dela Beauraing

— Mici încreștări pentru acum și mai târziu —

Faima orașelului belgian Beauraing a trecut deja hotarele țării sale. Zeci de mii, și sute de mii, aleargă acolo, de mai bine de-un an de zile. Unii purtați de curiozitate, alții să se închine în fața unei imitații a grotei dela Lourdes, imitație aflătoare în grădina mănăstirii de călugărițe din localitatea numită, unde, afirmative, s'ar fi arătat Preacurata unui băiat și unor fetițe de școală.

Faptele s'ar fi petrecut așa: În seara zilei de 29 Noembrie 1932 băiatul Albert Voisin, în tovarășia sorioarei sale Fernande și a copilelor Gilberte și Andrée Degeimbre, s'a dus la mănăstirea Surorilor, cari au și școală de fetițe, să-și aducă acasă pe soră-sa Gilberte, semi-internă la călugărițe. Ajunși în curtea mănăstirii, băiatul aruncă o privire în spre grotă din grădină, și — lucru de necrezut — vede statuia Madonei mișcându-se! Spune și tovarășelor sale. Văd și acelea o lumină într'acolo. Cred însă că-i vorba de ceva far de automobil. Și cu asta pleacă cu toții spre casă. — Arătarea stăruia însă vizibilă pe viaductul de lângă calea ferată ce tocmai trece pe acolo. Cei cinci au mai revenit în fața peșterii

din chestie și vedenia a continuat să se vădiască tot mai mult și mai precis. Până în Ianuarie 1933, — ultima apariție, au văzut, de 33 de ori. Și au vorbit cu ea de repetate ori. Din destăinuirile acestea reiese că e Maica cea fără prihană, care și-a exprimat dorința de-a avea acolo un sanctuar și un nou loc de pelerinaj.

Cea mai mișcătoare apariție a fost cea din urmă. La vre-o 80 de doctori și peste 25.000 de persoane încunjurau tinerii favorizați ai Impărătesei Cerurilor, care cu acest prilej își ia rămas bun dela ei. Se întrețin cu fiecare din ei, având pentru fiecare câte-un cuvânt de mângăiere. „Iubești pe Fiul meu — întrebă pe Fernande. „Da”, răspunde aceasta. „Dar pe mine mă iubești?” o întreabă mai departe. „Da” răspunde din nou copilul. „Atunci jertfește-te pentru mine”, — încheie vedenia ceriască. Și de-atunci au încetat cu totul arătările la Beauraing.

N'au încetat însă revărsările de mulțimi fără număr ce aleargă să se închine în acest loc. Printre cei mulți a fost în vara acestui an și P. *Adhemar Merckx* dela Blaj, care a stat de vorbă cu sorioarele Andrée și Gilberte Degeimbre, cari i-au făgăduit, între altele, să se roage și pentru unirea bisericilor române din România, cunoscută lor dela școală.

Care-i adevărul în ce privește arătările acestea? Rămâne să se vadă. Biserica în chestii ca aceasta e cât se poate de neîncrezătoare, până ce n'are dovezi cari să eschid orice îndoielă. Așa a purces în cazul del Wiesloch (Baden), unde se spunea că mulțimi de credincioși ar fi văzut deschizându-se mișcându-se ochii unui Hristos zugrăvit în capela Sf. Pancratie și unde totul explicându-se pe cale naturală, chestia a fost pusă la dosar. Tot cu rezervă mare a fost tratat și fenomenul stigmatizării Theresei Neumann de Konnersreuth și al fecioarei Ajello de lângă Cosenza Italiei. Și prin câte examinări medicale, făcute de specialiști cu autoritate, în trecut călugărul franciscan, fr. Pio din Gargano, până când superioritatea bisericească să le admită veridicitatea!

Foiața „Unirii”

† Canonicul Dr. I. Coltor

Lacrimi pe mormânt

Sunt două săptămâni de când părintele Coltor doarme somnul dreptilor. Noi însă nu ne-am putut obișnui cu gândul că l'am pierdut pentru totdeauna. Il credem dus și îl așteptăm mereu să se întoarcă. În locul lui însă ne sosesc zilnic, din toate părțile, glasuri de durere, scrisori cernite'n jale și stropite cu lacrimi. Jerbe de amintiri îndoliate și de nădejdi sfărmate.

Am vrea să le putem cuprinde pe toate în paginile noastre, împletind din ele cea mai de preț cunună, din multele câte îi acoper mormântul. Dar nu-i cu putință. Sunt prea multe. Și coloanele noastre prea sgârcite. Vom spicui, însă, din ele câteva; pe cele cari au avut darul de-a zugrăvi mai fidel și mai norocos chipul ilustrului dispărut.

Amintim, mai întâi, — întregind în chipul acesta raportul nostru, despre înmormântarea din numărul trecut — cuvintele de bun rămas, pe care le-a rostit, în tristul ceas al despărțirii, în biserica noastră catedrală, în fața sicriului înconjurat de mii de celor îndurerăți, păr. prepozit din Bala-Mare, *Alexandru Breban*, tâlcuind întristarea păr. episcop al Maramu-

reșului *Dr. Alexandru Rusu* și a întregii episcopii de nord, unde răposatul era binecunoscut și mult iubit. Figură reprezentativă a Blajului nostru, spiritul căruia l-a intrupat și răspândit cu talent și avânt fără egal, *Dr. Ioan Coltor* a fost al Bisericii noastre întregi. Pentru ea întreagă, pentru țelurile ei mari și universale, pentru idealurile ei înalte de neam și-a cheltuit ei întreg talentul, toată puterea de muncă. De aceea nu numai Blajul, ci Biserica noastră întreagă și neamul românesc întreg plânge în fața sicriului lui îngropat în fiori.

Deosebit de impresionant a fost cuvântul rostit, tot la prohodul din catedrală, în numele școalelor din Blaj, și a Academiei de teologie în special, de către păr. canonic *Dr. Augustin Tatar*, rectorul acestei școli, unde răposatul a împlinit o parte însemnată, și poate cea mai frumoasă din viață, călind în focul dragostei lui de cele sfinte sufletele unei generații întregi de preoți, cari nu-l vor uita nici odată. Dăm, în cele ce urmează, în întregime, acest duos și substanțial cuvânt:

„Academia teologică din Blaj, împreună cu toate institutele de învățământ, sunt cuprinse de negrăită jale și durere în urma morții premature a Rvsului Părinte canonic *Dr. I. Coltor*.

„Inteligență scripitoare, suflet ne'ntrecut de ales, doritor și râvnic spre tot ce e în adevăr bine și frumos, a lăsat urme neșterse asupra tuturor, cari s'au învrednicit de binecuvântătoarea sa influență.

„A îmbogățit mintea și a nobilitat înălțimea unui șir lung de clerici, chemați în slujba lui Domnului, fiind, cu deosebire prin viața pildelor sale, măestru fără pereche în a pregăti luptători destoinici și desinteresați pentru marea și înfăptuirea idealului creștin.

„În sufletele tinerilor elevi și eleve de instituțiile noastre a lăsat amintire neperitoare prin vraja cuvântului său și prin sinceritatea crezului său impunător.

„Noi — cei aproape de inima lui — cu l'am cunoscut și admirat resursele impunătoare a bogat înzestratului său suflet preoțesc, îl vom păstra cu sfințenie și iubire amintirea și îl vom uita în rugăciunile noastre la altarul Domnului celui viu, căruia cu atâta zel l-a servit. Dormi în pace suflet preoțesc, bun și nobil!”

Ecouri de presă

Presa a împărțit, sincer și unanim, în rerea generală. Fără deosebire de credințe politice, a închinat memoriei dispărutului duios cuvinte de despărțire și elogi binemeritați. Reținem, din tot ce s'a scris, două portrete deosebit de frumoase și impresionante. Prih a apărut în „Neamul Românesc”, scris însuși prof. N. IORGA, sub titlul: „Canonic Coltor”:

La Blaj s'a stins, trăsniț de o hemoragie cerebrală, canonicul Coltor.

Intre Ardelenii tineri cari au apucat m dorita zi a liberării nu era unul singur care să aibă, cu o viață de o puritate abso-

Aşa-i şi cu arătările dela Beauraing. Deocamdată: expectativă! Episcopatul catolic belgian a interzis preoşilor să conducă procesiuni acolo, ori să-i facă propagandă. Cu toate acestea însă interesul faţă de această localitate e în creştere continuă. La 5 August 1933, de ex., veniseră aci la închinare peste 200.000 de pelerini din apropiere şi din depărtări enorme.

Până una-alta, actualmintre părerile în cauză sunt împărşite. Mons. Schyrgens şi jezuitul I. B. Lenain susţin, — între alţii alţii, — adevărul apariţiilor. Alţii iarăşi, (de ex. P. Bruno de Jésus-Marie, O. C. D., prof. St. de Greff, Aloisi Janssen, O. C. D. şi prof. Paul van Gebuchten) se îndolesc. Cam în acelaş sens scriu şi cel dela Etudes Carmelitaines.

Intr'aceea soc. S. Luca a medicilor catolici belgieni a aranjat echipe de specialitate cari să se ocupe cu cazul controversat, rugăciunile sutelor de mii de credincioşi asaltând şi ele cerul să facă lumină în chestie. Ceeace credem că se va şi întâmpla nu peste mult.

Marin Barbu-Bănăţeanu

Pentru dreptate. Aflăm din „Telegraful Român“ (No 1. 1934), că mitropolitul Sibiului a înaintat guvernului un *memoriu*, cerând rectificări importante pentru Biserica ortodoxă şi slujitorii ei în viitorul buget pe 1934. În deosebi se cer următoarele:

1. Desfiinţarea tuturor „curbelor“ speciale aplicate la salariile preoşti peste cele suportate de alţi funcţionari;
2. Să se înscrie în buget cele 27 posturi de protopopi ai arhiepiscopiei Sibiu;
3. Să se acorde preoşilor şi funcţionarilor bisericeşti sporul de 1/9 la salariu pentru alimentarea fondului de pensie;
4. Toate parohiile vacante să fie trecute în buget;
5. Să se înscrie în buget un fond pentru ajutorarea preoşilor din Săculme şi din Munţii apuseni;
6. Fond pentru ajutorarea vadivelor şi orfanilor de preoşi, precum şi pentru ajutorarea de zidiri de biserici şi case parohiale;
7. Salarii pentru absolvenţii şcolilor de cântăreşi din Sibiu, egale cu ale cantorilor bisericeşti Vechinui Regat.

Nu ştim dacă memoriul se ocupă, ori nu

şi de noi, uniţii. După trecut judecând, e foarte probabil că da. În ce fel şi în ce „duh“, ne putem închipui. — Ne-ar plăcea însă totuşi ca adevărul să fie contrariul. Cu atât mai vartos, fiindcă ne găsim în aceeaşi clorbă. Toate cele 7 puncte ale memoriului, aşa cum le înfăţişează „Telegraful“, le iscălim şi noi cu dragă inimă şi vom lupta pentru izbânda lor. Fiindcă sunt juste şi adevărate. Cu excepţia privitoare la protopopi, ne privesc în întregime şi pe noi, cari suferim sub povara aceloraşi nedreptăţi şi neajunsuri. Credem chiar, că ele pot forma temelul şi programul comun pentru ducerea la izbândă a cărui trebuie să luptăm cu puteri unite.

Namai aşa se asigură biruinţa!

Guvernul Tătărescu. Cu destulă greutate, d. Titulescu a putut fi convins să între în guvernul prezidat de d. Tătărescu. În lămurirea pe care a dat-o opiniei publice, ministrul de externe spune, că înainte de accepta această sarcină, a trebuit să limpezească anumite chestiuni importante şi să dispară ceva pledeci, cari ar fi putut turbura funcţionarea normală a guvernării. O „lămurire“ destul de nebuloasă, pe care o vor „lămurii“ însă faptele ce vor urma. Şi se spune, de pe acum, că o seamă de înalte obraze vor pierde situaţiile în cari au fost până acum. Intre ele generalul Dumitrescu, comandantul jandarmeriei, d. Stângaciu din fruntea poliţiei, Puiu Dumitrescu, secretar particular al M. Sale Regelui ş. a. Oricum, viitorul ne va spune mai multe. Deocamdată, să fim mulţumiţi că avem guvern, întreg şi destul de bogat ca număr. Dăm în cele următoare, lista noului guvern.

Gheorghe Tătărescu, (preşedinte de consiliu şi ministru al industriei şi comerţului); **Dr. Constantin Angelescu**, (instrucţie şi culte); **N. Titulescu** (externe); **V. Antonescu**, (justiţie); **I. Inuleţ** (interne); **C. Dimitriu** (muncă şi sănătate); **R. Franasovici**, (lucrări publice şi comunicaţii); **Gh. Cipăianu** (domenii şi agricultură); **General Nicolae Uică** (apărarea naţională); **Victor Slăvescu** (finanţe); **I. Nistor**, **Al. Lapedatu**, şi **General Paul Angelescu** (miniştri de stat fără portofolii).

Subsecretari de stat vom avea doisprezece: **R. Irimescu** (aviaţie); **Savel Rădulescu** (externe); **I. Manolescu-Strunga** şi **M. Negurd** (domenii); **D. Luca** şi **V. Iamandi** (interne); **Al. Mavrodî** şi **Nic. Budurăscu** (preşedinţie); **N. Maxim** (muncă); **Al. Popescu-Necşeşti** (instrucţiune); **Gh. Assan** (industrie) şi **M. Constantinescu**, (finanţe).

Ştiri mărunte

Icoane din România. Subtitlul „Quadri di Romania“, marele ziar al Vaticanului, „Osservatore Romano“, închină o mare pagină a numărului său de Crăciun ţării noastre. Prilej pentru această atenţie specială i-a dat cartea lui Kurt Hielscher, care a cutriat România doi ani întregi, ca invitat al guvernului nostru şi a cules, cu genial simţ de observaţie artistică, frumseţile incomparabile risipite între Nistru şi Tisa, dându-le acum în vileag sub titlul: „Rumänien“. Landschaft, Bauten, Volksleben. (Brockhaus, Lipsca 1933. M. 19,50). Din cele 304 de icoane, cu cari Heilscher ilustrează cele mai bine de 500 subiecte pe care le-a fixat, ca mai caracteristice pentru tot frumosul din natura, arta şi şi viaţa românească, „Osservatore Romano“ reproduce cinci. Remarcă apoi şirele entuziaste ale priceputului şi severului judecător care este H. despre incomparabila visterie de frumseţă care este ţara Românească şi trasează apoi, pe temelul prefeţei scrise de d. O. Goga, liniile mari ale originii şi istoriei noastre sbuciumate. — Citit în lumea întreagă, ziarul Vaticanului face, astfel, operă de minunată propagandă românească, pentru care i-se cuvin toate mulţumirile noastre.

Asia la Sfântul Părinte. Miercuri, 27 Decembrie, Papa a avut o vizită pe cât de impresionantă, pe atât de importantă. A primit în audienţă un grup de 500 studenţi, toţi din Asia, reprezentând diferitele neamuri cari împânzesc imensul pământ al misterelor. Ei au finit la Roma un mare congres şi au dorit să se înfăţişeze „Părintelui Creştinătăţii“. — Pius XI a găsit

atâta inteligenţă, cultură şi chibzuinţă înţeleaptă ca acela care aşa de curând ne lasă.

La însuşirile celelalte se adăuga: o bună dispoziţie, o modestie, o politeţă, care dădeau mărunţului cleric ceva din înfăţişarea Monsegilorului roman, când e de bună rasă şi de educaţie deosebită.

N'a cerut nimic şi de aceea i s'a dat puţin. O clipă, numai câteva săptămâni un subsecretariat de stat dela care s'a ous, fără a trânti uşa după dânsul, — el părea merit unei mai mari, mai deosebite şi mai folosite misiuni: aceea de a fi cândva şeful Bisericii pe care cu un neclintit devotament a servit-o.

Viaţa aceasta destul de scurtă s'a strecurat însă fără a-şi fi găsit momentul, fără a-şi scobori măcar în scris înţelesul. Pentru astfel de oameni aspra natură-l făcuse prea îngrijit şi, dându-şi seamă de greşala ei, l-a şi rechemat repede la dânsa, cea mare, senină şi bună.

„Indreptarea“, sub iscălitura d. **D. KAR-NABATT**, publică rândurile următoare:

Nu numai Biserica-Unită, dar întreaga viaţă spirituală a Ardealului a încercat o grea şi dureroasă pierdere prin moartea neaşteptată, de interior dramatism, în împrejurările în care s'a săvârşit, a canonicul dr. Ion Coltor.

A fost o figură de inteligenţă şi fineţă, de cultură şi inimă, de elocvenţă, propagandă şi caritate a Bisericii, împletind cu mâna pa-

sionată şi agilă, în fire de mătase pe fondul credinţei creştine, liniile idealismului naţional.

Prelatul acesta de înaltă distincţie în tinereţea şi frumuseţea lui spirituală, cu figura palidă emanând undele intelectualităţii, impunător în simplitatea şi discreţia atitudinii, moare înainte de vreme, trăsnet în organul esenţial al personalităţii lui: creierul.

În ziua întâia a Crăciunului canonicul Coltor a predicat în catedrala din Blaj, „impresionând până la lacrimi asistenţa“ după cum spune, atât de emoţionant şi frumos, canonicul V. Macavei, în necrologul rostit în faţa catafalcului unde dormea senin, împăcat cu moartea, fiind în împărăţia vieţii veşnice, tânărul, idealistul şi prestigiosul slujitor al lui Iesus.

După predică, canonicul Coltor s'a îndreptat spre chilia lui — căci, acest fost subsecretar de Stat, a fost şi a rămas un biet călugăr, trăind în modestia de viaţă a adevăratului creştin, în preajma castelului mitropolitan din Blaj.

În piaţă a fost fulgerat de o hemoragie cerebrală: bietul, frumosul lui creier, unde idelle mişunau ca albine de aur într'un stup al transcendentului, organ delicat şi fin în care se concentrase toată vitalitatea făpturii lui de gingăşie trupească şi sufletească, depăşindu-şi, sub impulsunile spiritualităţii, energia şi rezistenţa, cădea victimă celei mai nobile şi eroice sfârşiri.

Din întâia zi a Crăciunului, până Vineri,

sufletul canonicului Ioan Coltor s'a luptat cu moartea — şi moartea, nu numai spre consternarea celor pe care i-a păstorit, a celor cari i-au sorbit cuvântul lui de înţelepciune şi inspiraţie, dar a celor cari vor supremaţia inteligenţei asupra materiei, a biruit pe acest om al bisericii, care nu era decât suflet.

Ardeleanul acesta a fost o inteligenţă romană. Roman prin rasă, prin cultură, prin credinţă, căci din copilărie sufletul lui a fost crescut, hrănit şi organizat de înalta, suverana pedagogie din Institutul de erudiţie şi disciplină a credinţei: „Colegiul urban de Propaganda Fide“, dela Roma.

A rămas credincios şi a propagat acest spirit cu temeinică erudiţie, cu talent şi elocvenţă, în a cărui atitudine aristocraţia şi autoritatea romană erau temperate, afinat de darul comunicativ al simpatiei, din ziua când a predicat întâia sfântă liturghie în Basilica Vaticană, la mormântul Sfântului Apostol Pavel, până în clipa când şi-a dat sufletul.

Biserica Unită a pierdut o figură de intelectualitate şi idealism, un tânăr prinţ în modestia rasei şi vieţii lui, ale cărei linii de autentică medalie eclesiastică le-am întrezărit în lacrima clară şi vibratoare, picată din ochii canonicului V. Macavei, care este necrologul rostit în faţa catafalcului ce închidea prematur ceea ce a fost pământesc şi trecător în permanenţa de suflet a canonicului Ion Coltor.

D. Karnabatt

pentru ei, în comoara inepușabilă a inimii sale, accente calde și gânduri mari. Le-a pomenit marea comoară și marea datorie pe care o reprezintă tinerețea lor adâncită în studii dătătoare de lumină și de adevăr. Chiemarea lor, a conducătorilor de mâine ai imensului pământ plin de taine, este să fie sămănătorii acestui adevăr. Roma de-atâtea veacuri muncește la răspândirea lui. L-a dus și în Asia. Cu mari și grele sacrificii. Făcute toate pentru a planta și pe acele meleaguri civilizația creștină, pe care o cunosc azi, la izvor, studenții din Asia, cărora Papa le face călduroase urări de izbândă în munca lor civilizatoare.

Din urliciu — vlădică! Se întâmplă și d'astea. Cazul e al Msgr. Murray, arhiepiscop de St. Paul, în Statele Unite. L-a povestit el însuși zilele trecute unui grup de 70 mici colportori ai buletinului eparhial. E următorul: La vârsta de 10 ani împrumută un »dimo« (cam 6 lei), cumpără 16 jurnale și le vinde pe străzile New-Yorkului. După câteva ore se achită de împrumut și rămâne cu 50% venit curat. Inceputul odată făcut, continuă pe acest drum. Nu peste mult ajunge la 200 dolari economii personale, cu care sumă intră în școala secundară. — Celelalte se știu și se văd.

Locale. Dumineca viitoare, a lui Zaheru, va predica în catedrală p. Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan.

Tren Radio. Cel dintâiu în lume s'a făcut la Beauraing, în Belgia. Constă din mai multe vagoane-coridoare. Fiecare compartiment are un haut-parleur. La capătul trenului e un aparat plin de curent electric și provăzut și cu un microfon, pe calea căruia o persoană, anume angajată cu aceasta, dă instrucțiuni pelerinilor, dirijază cântările de cântat și notifică rugăciunile de săvârșit. În 15 Decembrie trecut erau 500 de inși în acest tren ce circulă în diferite părți ale regiunii, și toți au prins foarte lămurit indicațiile date prin microfon.

Codicele Sinaitic cumpărat de Englezii. Citim în gazete, că British Museum din London a cumpărat de curând celebrul manuscris grecesc al Bibliei, cunoscut sub numirea de »codicele Sinaitic«, plătind pentru el suma frumoasă de 100.000 lire sterline, adică peste 50 milioane Lei. Se știe, că acest codice, găsit de C. Tischendorf, la 1844, într'o mănăstire de pe muntele Sinai (de aici numele!), este, alături de cel din »Vatican«, unul din cele mai vechi manuscrise ale textului grecesc al Bibliei. Datează din veacul IV. d. Hr. Cuprinde textul ambelor Testamente. Din cel Vechiu însă o bună parte lipsește. O parte mică din el (43 foi) se păstrează la Lipsca, tot restul (are în total 347 f.) la Petrograd, adică Leningradul de azi, în fosta bibliotecă a țarilor. — Se vede treaba că nu prea e belșug mare prin țara roșie a lui Stalin et Comp. dacă se văd nevoiți să prefacă în bani mărunți o comoară de așa preț, ca acest manuscris.

La ce vârstă mor oamenii celebri? O statistică alcătuită de un savant american dă răspuns și la această întrebare curioasă. Iată ce iasă în lumina cifrelor: Cel mai mult trăiesc președinții de parlamente: 80 de ani! Le urmează generalii, cu media 74 de ani. După aceștia vin filozofii cu 70, pictorii cu 65, papii cu 63, prozatorii cu 62 și poeții cu cei 50 ani de viață ai lor. Se înțelege că abateri sunt. Aproximativ însă, și în medie generală, aceasta e vârsta hărăzită de statistica americanului numitelor categorii de celebrități.

† **Ana Sabo n. Nemeș**, văduvă de notar, s'a stins în Ariniș, la vârsta patriarhală de 90 ani, în anul 25 al văduviei. — Fie-i partea cu dreptii!

Cărți & Reviste

THEOPHILUS SPACIL S. J.: — *Doctrina theologiae Orientis separati de revelatione, fide, dogmate.* — Pars prima. — Vol. XXXI—2. al colecției »Orientalia christiana«; Nr. 88. Septembrie 1933. — Roma. Pontificium Institutum orientalium studiorum.

Acest puternic volum, de 190 pg. al eruditului profesor dela »Institutul Oriental« dela Roma este o nouă și însemnată contribuție la cunoașterea doctrinei teologice a orientailor disidenți. A celor mai noi, în primul rând. Cei vechi de obicei n-au atacat problemele, esențiale totuși, cari formează obiectul acestor cercetări. Și cari nu sunt altceva, decât însăși chestiunile »teologiei fundamentale«, exceptând pe cele despre Biserică, tratate de autor în alt fascicol (Nr. 2 și Nr. 8) al aceleiași colecții. În acest volum se cercetează chestiunile despre: natura și originea religiei în general; revelațiune; izvoarele revelațiunii: S. Scriptură și s. Tradițiune; noțiunea și natura credinței divine după teologii disidenți; noțiunea dogmei și doctrina despre progresul dogmelor. Cartea prezintă, limpede și documentat, doctrina teologilor disidenți, ruși în primul rând, privitor la aceste chestiuni. Un ultim articol al cărții face, apoi, o scurtă comparație între această doctrină și cea catolică. Un alt volum, care va apare anul viitor, va avea să examineze și discute toată această învățătură orientală, în tot ce se abate dela cea catolică. Nu mai trebuie să adăugăm marea importanță și utilitate a acestei lucrări de multă știință și muncă.

LUCIAN CIORANU: *Lichidarea datoriilor agricole.* — București 1933. — Pg. 16. Prețul?

Broșura dlui Cioranu lămurște, clar și competent, rostul și necesitatea intervenției legiuitoare pentru aranjarea datoriilor agricole, precum și însuși »legea conversiunii« acestor datorii, limpezind tot ce ar putea fi neînțeles în ea. De aceea cărticica se recomandă atenției tuturor celor interesați.

Dr. JOE GHERMAN: *Viața și operele compozitorului Iacob Mureșianu.* — Cluj, Tipografia Națională, 1933. — Pag. 84. Prețul 40 Lei.

Din încredințarea selectului comitet, constituit anul trecut în vederea publicării compozițiilor marelui maestru Mureșianu, d. Joe Gherman, secretarul acestui comitet, publică o broșură instructivă despre viața și opera celui mai de seamă compozitor al Ardealului. În afară de o scurtă schiță biografică, broșura cuprinde o serie de articole apărute în diferite publicațiuni, cari analizează și apreciază după cuviință arta muzicală alui I. Mureșianu. La sfârșit, un prețios tablou al tuturor compozițiilor regretatului maestru. Ele sunt, în total: 260, repartizate astfel: 7 balade, cor și orhestră; 15 piese bisericesti; 52 piese pentru piano; 25 pentru voce și acompaniament piano; 32 coruri bărbătești; 46 cântece populare; 39 coruri mixte; 6 piese pentru orhestră mare; 8 Lieduri; 10 coruri de femei; 20 coruri pentru școlari. — Recomandăm călduros această broșură, menită să ducă un pas înainte ținta urmărită: de-a se publica toată această neprețuită comoară muzicală.

ECHOS D'ORIENT. Revistă trimestrială. Anul 36. Nr. 172. Oct.—Dec. 1933. Kadıköy, Istanbul (Turcia) — Paris (Rue Bayard 5). — Abonament 28 fr. pe an. Un număr 8 fr.

Ultimul număr al excelentei reviste pe care o scot PP. Assumptioniști din Constantinopol, indispensabilă pentru toți cari se interesează de problemele Orientului, are articole de mare importanță și actualitate, semnate de specialiști, cu nume ca: V Laurent, E. Stephanou, R. Janin, V. Grumel, G. Rouillard, M. Jugie ș. a. Ne interesează în deosebi articolul lui I. Deslandes: Les sources canoniques du droit oriental, în care e vorbă și de dreptul nostru bisericesc; și altu', semnat de I. Lacombe despre: Autoritatea supremă în Biserica română ortodoxă.

Telefonul »Unirii«

P. Alma. Am fost proroci buni astă dată: »bonurile de impozit« pentru acoperirea restanțelor de salarii ale preoștii noastre au și sosit. Administrația Centrală Capitulară lucrează cu mare zor la formalitățile necesare pentru o cât mai grabnică împărțire a lor. Ceeace se va și face în zilele acestea. — De sigur ar fi fost mai bine, dacă le aveam mai de mult. Le puteam utiliza și valoriza mai bine. Totuși, aci se potrivește vorba: mai bine mai târziu, decât niciodată. Asta mai ales, că bonurile sunt efecte purtătoare de dobânzi dela data, când trebuia să se plătească salariul.

D. București. Știm și noi, că »Biserica ortodoxă Română« este »revista Sfântului Sinod«. Totuși, nu-i putem da mai multă atențiune decât în trecut. Nu merită. Pe barba și răspunderea Sfântului Sinod, își face

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

doar mendrele în ea arhicunoscutul și arhimurdăritul Scriban, în barba căruia e prea mult noroi, decât să nu stropescă toate paginile revistei. Cetiți, de pildă, la No. 9—10, din Sept.—Oct. 1933, pg. 489 și urm. Vor-Epicleza euharistică, nu de mult apărută. Cetiindu-o, arhimurdăritul a căzut în extaz habotnic. În stare de uimire, vorbește grozăvii. Pe autor îl face »arhanghel«, iar cartea ceva ce nu s'a mai pomenit în lume și pe teologii papistași, căți au orbecat și ei dela Hristos până astăzi. — Acum, o fi de înțeles, în Biserica noastră ortodoxă acest entuziasm. O carte teologică este, se vede, prin acele părți, un eveniment epocal și fenomenal. Să nu turburăm deci arhimandritescul extaz. Dar uimirea lui e prefăcută. Nu de cartea lui Popovici se bucură, ci de altceva: are nou prilej să-și toarne prea puțin ortodoxul și preațigănescu-i venin împotriva bisericii unite și a oamenilor ei. Aceștia sunt pur și simplu: ignoranți, țanțoși, obraznici, leneși, neisprăviți, neputincioși, nepricepuți etc. Asta fiindcă până acum nici un teolog dela Blaj n-a scris despre epicleză o carte așa de mare ca a cucernicului dela Sibiu. Pretenție evident stupidă. Fiindcă »epicleza« nu-i o problemă specifică și proprie a Blajului, ci una teologică, de ordin general. Despre ea s'a scris și se va mai scrie încă foarte mult. Se va scrie, în curând, și la noi. Se va judeca nițel și cartea diaconului din Sibiu. Dar asta nu fiindcă am avea vreun obligament special în această privință. — Nu ne vom mesteca însă noi, neisprăviți, în lăturile arhimurdăritului, care a »isprăvit« prea multe în viață, decât să mai merite atenția noastră.

B. Cluj. »Adevărul« are redacție pentru Ardeal. Atrageți-i, vă rugăm, atențiunea asupra epocalului studiu apărut în numărul din 12 Ianuarie c. sub titlul pompos: »Papalitatea în relațiile internaționale«. Nu știm cine o fi »Dr. T. Cristureanu«, care semnează grozava scriemătură internațională. Il felicităm însă. Are un cap mai mult decât limpede: transparent! Se vede în el ca n oala cu borș. Numai nu prea știe ce să spună și nu are curajul să spună ce ar vrea. Ca să vedeți culmile intelectuale și științifice în cari înoată bunul »Dr.«, cităm fraza următoare: »Am rămas într'adevăr uimiți când am auzit că sfântul scaun (sic!) își instalează o stațiune de emisiune. Am rămas și mai uimiți când Papa a flutur să pronunțe la microfon discursuri cari aveau pretenția să se ocupe de problemele cele mai laice, ca șomaj, socialism, urbanism, creșterea copiilor etc.« Ce uimire va cădea peste genialul nostru Cristureanu când va auzi că Papa știe acrie și ceti și ține furculița în mână stângă! — Uimiți am rămas și noi, că »Adevărul« îngăduie unui specialist atât de »laic« să-și bată joc de cetitorii, în acest chip simplist!

Am primit abonamentul pe 1933: D. Valeanugă, Biserica, Maluțiu, Biserica Poptelec, M. Dragsina, S. Remetea mare, D. Budinț, D. Bărzoava, Oficiul parohial Poiana Ilvei, Ș. Surdești, Dr. U. Tășnad, P. Cehal, Oficiul parohial Petroșani, R. Sânicoadă, P. Petrița, Oficiul parohial Seini, O. Beba veche.

S. Curitau. Confirmăm primirea abonamentului pe 1932.

R. Lelești. Am primit 200 Lei abonament pe 1932. Ș. Cristeleo. Chităm primirea abonamentului pe 1932.

Fondul școlii greco-catolice — Teiuș

Concurs la stipendii

Cu terminul de 15 Februarie 1934 se publică concurs la stipendii, din »Fondul școlii gr.-cat de băleți și stipendii din Teiuș«. Mărimerea stipendiilor se va stabili în raport cu numărul concurenților.

Indreptățiți la acestea stipendii sunt descendenții după tată din celea 26 familii grănițarești — înșirate în statutele Fondului — cari urmează ca elevi ordinari vre-o școală medie, civilă, gimnaziu, liceu, reală, comercială, profesională, normală, academie, ori universitate.

Cererile vor fi provăzute cu următoarele documente:

1. Certificat de botez, din care să se vadă că suplicantele este născut legiuit, și-i de religie greco-catolică.

2. Certificat, original, ori copia legalizată de pe anul școlar 1933—34.

3. Adeverință dela școala ce frecventează în anul școlar 1933—34, arătând că e student ordinar, fără să fie repetent.

4. Schița genealogică, din care să se vadă descendența din una din cele 26 familii grănițarești.

Cererile intrate după terminul de 15 Februarie 1934 nu se vor lua în considerare.

Teiuș la 2 Ianuarie 1934.

Petru Grula
paroh-președinte

Iacob Rațiu I. Iacob
curator